

Odezwą Komitetu Honorowego Obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja

Odezwą Komitetu Honorowego Obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja w Województwie Lubelskim

Mieszkańcy Lublina i Województwa Lubelskiego!
Drodzy!

W tym roku obchodzimy 231. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja — wielkiego dzieła Sejmu Czteroletniego lat 1788-1792. Reformny Sejm Wielkiemu miał przerwać pasmo klęsk i niepowodzeń, jakie nawiedziły Rzeczpospolitą w XVIII wieku. Spędzicie nieustannie. Rosja, Austria i Prusy wykorzystywały słabość Polski, przywagę magnatów i wypracowaną mentalność *liberalis veris*, doprowadzając do pierwszego rozbioru Polski w 1772 r. Przed Sejmem Czteroletnim armia Rzeczypospolitej była nieleżna i w żadnym stopniu nie przypominała europejskiej armii polsko-litewskiej, jaką zasiliły z pół litewskich Krusheles, Kłoszyna, Chocim i Wiednia. Rzeczypospolitej potrzebny był taki prawny, który niezłomnie udowodniłby szczyt państwa. Opaczowatorem dotychczas zajęli się wybitni reformatorzy, tacy jak Hugo Kołłątaj, Ignacy Potocki, Stanisław Małachowski, Adam Stanisław Kaspiński, Stanisław Konarski Potocki, kandydujący do separacji króla Stanisław August Poniatowski. Wykorzystując sprzyjające silyne międzynarodowe, Sejm Walny po burzliwych obradach uchwaślił Konstytucję, będącą fundamentem niezłomnych reform w Rzeczypospolitej. Ustawa zasadnicza Rzeczypospolitej Obojga Narodów, przyjęta 3 Maja 1791 roku na Zamku Królewskim w Warszawie przeżywała m.in.: wprowadzenie monarchii konstytucyjnej, równość obywateli i narodowej armii, zapewnienie praw osobistych szlachty i mieszczaństwa, spójność państwa nad chłopami, mentalność *liberalis veris*, tworzyła nowoczesny rząd — Senat Prus.

Nasza Ustawa Rządowa budowała podwaliny i kształt nie tylko w Europie zachodniej, lecz również w Stanach Zjednoczonych, które 2 lata wcześniej miały się wzorować

Strona 1 z 1

dla narodów nierzadkich wolności, przyjmując pierwszą Konstytucję w dziejach Świata. Konstytucja Rzeczypospolitej Obojga Narodów stała się przykładem dla innych konstytucji europejskich. W odwołaniu od przyjętej w września 1791 r. Konstytucji francuskiej, Ustawa Rządowa 3 Maja została przyjęta w sposób beztroski.

Niestety, jak okazało się kilka lat później, Konstytucja 3 Maja została przyjęta zbyt późno. Zamiast stać się fundamentem reform Rzeczypospolitej, Konstytucja okazała się być ostatnią wolą i senescentem gromadzącej Ojczyzny. Już 4 lata po jej uchwaleniu Rzeczpospolita Obojga Narodów przestała istnieć. Działacze polityki Rzeczypospolitej doznali drugiego i trzeciego rozbioru Polski. Rzeczpospolita spała w wyroku postępującego rozkładu państwa oraz zdrady części szlachty i magnatów, zbiegających jedynie o własną przetrwanie. Dlatego nie zapomnijmy, że zawsze istnieje interes ogólnonarodowy, który trzeba przekładać nad własne ambicje polityczne czy ekonomiczne. Konfederacja targowicka, która doprowadziła do obalenia Konstytucji 3 Maja jest doskonałym przykładem partykularnych interesów nad dobrem wspólnym. Wyciągnijmy wnioski z tej lekcji historii. Niech dobro Ojczyzny będzie dla nas wartościem nadrzędnym, tak jak było dla twórców i zwolenników Konstytucji 3 Maja.

Rocznica uchwalenia najważniejszego aktu prawnego w historii Rzeczypospolitej przypada na koniec trzeciego tysiąclecia. Po pandemii wirusowa agonia byłej Republiki na granicy polsko-białoruskiej, 24 lutego 2022 r. reformująca i wzmacniająca swoją państwowość Ukraina została barbarzyńsko napadzona przez Rosję. Kłosa nie wystrębiła się wojny jako narzędzia politycznego. Wydarzenia za naszą wschodnią granicą przypominają nam, że nie ma wolności dającej nam na wzrost. Wobec tego każdy z nas powinien przemyśleć się do wzmacnienia państwa polskiego. W XVIII wieku w polskiej nacji wplewała się jedynie szlachta, a dziś my wszyscy dziurawymy odpowiedzialność za naszą Ojczyznę.

Rosyjska agonia zmusza miliony ludzi, przede wszystkim kobiety i dzieci, do ucieczki przed pokodem wojny. Polska, a w tym szczególnie województwo lubelskie, stało się ostatnią dla uchodźców z Ukrainy. Nie ma żadnych wątpliwości, że w chwili próby, mieszkańcy naszego regionu staną na wysokości zadania. W obliczu tragedii wojny, społeczność Lubelszczyzny okazała Ukraincom dobroć, ofiarność i gościnność, za co w imieniu Komitetu Honorowego Obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja w Województwie Lubelskim, serdecznie dziękuję! Ofiarom Polaków zostało dostrzeżone i wyeksponowane przez światową opinię publiczną. Jesteśmy przekonani, że postawa naszego Narodu właśnie przyczyni się

Strona 1 z 1

